

Елин Пелин

Тримата братя и златната
ябълка

Една жена имала троица синове. В двора имало едно ябълково дърво, което в годината раждало по една златна ябълка. Една хала всяка година дохождала нощно време и открадвала ябълката. Най-старият син рекъл: „Мале, аз ще вардя ябълката.“ Майка му казала: „Е, синко, толкова години не сме я опазили, та сега ли ще я опазим!“ – „Не, ще я опазим“ – казал синът и отишъл да варди. За да не заспи, той взел една торба орехи да троши цяла нощ. Ала той се залисал с орехите, халата дошла и откраднала ябълката.

На другата година средният син рекъл на майка си: „Мале, аз ще вардя ябълката.“ Майка му отговорила: „Е, синко, толкова години не сме я опазили, та сега ли ще я опазим!“ – „Не, сега ще я опазим“ – казал синът и отишъл да я пази. За да не заспи, и той взел една торба орехи да чука цяла нощ. Ала и той се залисал с орехите, халата дошла и откраднала ябълката.

На третата година най-малкият син рекъл: „Мале дай на мене ножа, аз ще отида да вардя ябълката.“ – „Иди, сине!“ – казала майка му. Той отишъл в градината, качил се на ябълката и се скрил в клоните да чака.

Посред нощ се задало нещо като мъгла, зафучало, затрещяло: дошла халата и посегнала да вземе ябълката. Той я ръгнал с ножа и халата избягала. Тогава синът взел ябълката и я занесъл на майка си. След това той поканил братята си да отидат да намерят халата. Като тръгнали по кървавите следи, стигнали до една пещера. Малкият брат казал: „Ха да спуснем едного в пещерата.“ Най-старият брат склонил него да спуснат. Като го спуснали до средата, той се уплашил и заклатил въжето, а другите го измъкнали.

Тогава средният склонил него да пуснат; като го спуснали до средата, и той заклатил въжето – и него извадили. След това малкият рекъл: „Аз ще сляза долу, като поклатя въжето, спускайте ме, спра ли, почакайте малко.“ Те го спускали, спускали, докле слязъл долу. Там видял една къща. Кога погледнал през прозореца, видял в стаята три девойки. Едната си играела със златна ябълка и другата също, а най-малката нямала златна ябълка да си играе, та си играела със златен плъх на златна тепсия. Той се обърнал към нея и завикал: „Девойко, отвори ми вратата да вляза.“ Една от момите станала и му отвърнала: „Върни се назад: майка ни ходи две години наред, та ни донася по златна ябълка, а сега болна си е дошла; ако ти отворим да влезеш, ще те глътне.“ Той рекъл: „Или ми отворете, или ще разбия прозореца и ще вляза!“ Тогава станала най-малката, та му отворила и той влязъл и убол халата. След това взел, та свързал голямата девойка и заклатил въжето. Братята му потеглили и я

измъкнали горе. Подир свързал средната и нея измъкнали горе. Когато останал долу с най-малката и най-хубавата, той й рекъл: „Да те овържа и изнеса горе, братята ми ще се скарат за тебе; ако аз се овържа и изляза, ти пък не ще искаш да излезеш после. Аз ще те овържа, та те ако ме обичат, ще ме изнесат...“ Тя му рекла: „Вземи тоя пръстен, давам ти го; ако ме изнесат горе и се скарат за мене, аз ще поискам да ми направят дрехи самотворни. Който ми направи такива, него ще взема. Ти ще постоиш долу малко: ако не искат да те изнесат, ще паднеш още надолу. Там има два овена – един бял, един черен. Ако паднеш върху белия, той ще те изнесе на белия свят; ако паднеш върху черния, той ще те отнесе в долната земя.“ Овързал я той и братята му я измъкнали. Като видели тая ненагледна хубавица, братята се скарали помежду си и забравили помалкия долу. Той постоял малко време и паднал надолу: паднал върху черния овен, който го отнесъл в долната земя. Като нямало какво да прави, той тръгнал да скита и попаднал в един град, в колибата на една баба. Бабата била сама. Тя месела хляб, но не сипвала вода в брашното, а плюела, та с плюнките си месела. Кога я попитал защо месела хляб с плюнки, тя му рекла: „Синко, как да не меся с плюнки, като имам шест деца! Има една хала, която не ни пуска да си налеем вода, ако не й дадем човек да изяде. Аз давах, давах, издавах се, а тя, ето вече година как не ни пуска да си налеем вода. Сега царят ще изпрати дъщеря си, за да я глътне халата, и тогава целият град ще си налее вода.“ Момъкът попитал бабата за царския конак и тя му каза. Той тръгнал да го търси и го намерил. Там заедно с царската дъщеря се качил в една кочия и отишъл при халата. Той бил уморен, затова полегнал и заспал върху скута на царкинята, а в това време халата излязла из ямата и се затекла към царкинята да я глътне. Царкинята се развикала и разплакала и една сълза капнала върху лицето на момъка, та го събудила. Щом станал, той грабнал ножа и пробол халата. Подир това водата потекла. Тогава царят попитал момъка с какво иска да го дари. Момъкът отговорил: „Искам да изляза на моята земя.“ На това царят казал: „Ако намериш някого, който да те изнесе, аз ще дам всичко, щото дотряба.“ Тогава момъкът тръгнал из града да разпитва и намерил одного, който му казал: „Край града има едно дърво голямо; на него мъти орлица и все не може да отвъди орлета. Иди там, може би... намери щеш... средство за излязание.“

Той отишъл под дървото и легнал, та заспал. По едно време орлетата се разпищели и той се разбудил. Кога погледнал нагоре, видял триглава змия да лази по дървото; взел, та отсякъл трите глави. Орлите се спуснали върху момъка да го утрепат, задето разпищял орлетата; но

тогава малките рекли: „Не бива, тате, и ти, мале! Тоя човек ни отърва и ни остави да сме живи сега.“ Орлите рекли на момъка: „Ей, побратиме, какво добро искаш да ти сторим?“ – „Нищо не искам; искам да ме изнесете на горната земя.“ – „Да те изнесем! Намери девет крави ялови, всяка по девет години да е ялова, храни ни цял месец; направи един сандък с железни вериги, тури в него месото, що остане, и седни при него. Напълни един мех с вода. Ние ще преметнем на рамо веригите и ще те понесем. Кога кажем «га», ще ни дадеш месо; кога кажем «пию», ще ни дадеш вода.“ Той приготвил всичко, според както му поръчали. Понесли се нависоко, но месото не стигнало; орлите поискали – и той, за да им даде, откъснал от дланите на ръцете и от стъпалата на нозете мръвки и им дал. Най-после те го изнесли на видело на земята и го попитали: „Побратиме, от какво беше онова месо, що ни даде най-после?“ Той им отговорил: „Побратимовци, срам не срам, ще ви кажа: отрязах го от дланите на ръцете и от стъпалата на нозете си, та ви го дадох.“ Те тогава му рекли: „Побратиме, да знаехме, че ти си толкова сладък, изядвахме те още под дървото.“ След това той станал, та отишъл у дома при братята си, които намерил, че още се карат за най-младата девойка. Всички нея искали.

– Аз искам дрехи самотворни – рекла тя, – който ми ги направи, него ще го взема.

Той, като дошъл, щом погледнал пръстена, и дрехите се направили. Тогава вече той взел девойката.

КРАЙ

© Елин Пелин

Издание: Елин Пелин. Приказки, Съчинения в шест тома, Том 5

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11007>]